

ÓBITOS ARTE

“Era el artista con más proyección”

El mundo de la cultura de Lleida llora la muerte del artista de Àger, cuyo funeral se celebra este mediodía || “Esencial”, “inmenso” o “integral”, algunos de los calificativos que le dedica

R. BANYERES

| LLEIDA | “Era el artista de Lleida con más proyección internacional”. Así de contundente se mostraba ayer el poeta leridano Carles Maria Sanuy, uno de los grandes amigos de Benet Rosell, fallecido el domingo a los 78 años a causa de las complicaciones del ELA (ver desglose). Su funeral tendrá lugar hoy en el Tanatori de Les Corts de Barcelona. Considerado “artista total”, ayer el mundo de la cultura de Lleida lamentaba la muerte del creador nacido en Àger, sentimiento que se expresaba también en las muestras de condolencia de las redes sociales. Sanuy señaló que su obra era “esencialmente sencilla pero absolutamente inmensa, por su creación y sensibilidad” antes de recordar que tenía obra en museos como el Pompidou de París, el Centro de Arte Reina Sofía de Madrid y el Macba de Barcelona, entre muchos otros. Por su parte, el poeta Jaume Pont, de quien Rosell ilustró su último poemario, *L'altra llum*, señaló que “se ha hablado mucho del artista total, pero yo creo que es un artista integral porque vinculaba todas las vertientes del arte sin solución de continuidad. Era un artista esencial”. Para el galerista leridano Sebastià Petit, son unos “días muy tristes”. Recordaba como en los años 80 expuso su obra en su ga-

Imagen promocional de Benet Rosell en el festival Vallsonora de Àger en 2014, con el que colaboró.

lería Alfós, y otra vez en los 90, entonces con Antoni Miralda. Por su parte, el historiador del arte Francesc Fité, también de Àger, recordaba ayer los fuertes lazos de Rosell con el territorio que ya venían de su familia (ver desglose). “Eran vínculos muy fuertes”, explicaba. “Yo era muy pequeño cuando él se marchó, pero desde que regresó siempre estuvo muy vinculado con Àger. Colaboraba en todo lo que le pedían de forma

muy generosa”. Rememoraba el certamen poético en el que participaba cada año en la feria del 8 de diciembre. “Él y el también recientemente desaparecido Carles Hac Mor y Carles Maria Sanuy lo impulsaron y cada año viene gente de toda Catalunya”, recordaba Fité a SEGRE. “Llevó el Montsec por todo el mundo. Sin ir más lejos, la *Ametlla com balla* llegó hasta Nueva York en los años 80”, remataba.

Un artista “con un vínculo esencialista” con el Montsec y su Àger natal que nunca olvidó

■ Francesc Fité describía la relación de Rosell con el territorio que le vio nacer como “un vínculo esencialista muy ligado a la familia”. Recordaba que su abuelo, Jaumet de Cal Barbut, “salvó de la quema durante la Guerra Civil todo lo que había en santuario de Colobor” dado que su fami-

Hizo público que sufría ELA para ayudar

■ Cuando Benet Rosell acudió a Lleida en junio de 2015 para inaugurar la ‘reinstalación’ de *L'arbre paer* ya lo hizo con bastón. Le habían diagnosticado la Esclerosis Lateral Amiotrófica (ELA) recientemente. Nunca lo quiso ocultar, al contrario. Hace unos dos meses, coincidiendo precisamente con el Día Mundial de la ELA se dejó fotografiar explicando su caso, convencido de la importancia de dar visibilidad a esta enfermedad degenerativa y animó a invertir en conocimiento para investigar al respecto.

lia era ermitaña de Colobor. Al convertirse este emplazamiento en refugio, su padre, Joanet de Cal Barbut, compró la Cova de la Siega, que siempre se ha conocido como Cova d'en Rosell. Además, también adquirió una masía para Benet en Àger para que no perdiese su nexos”, recordaba.

JOSEP MIQUEL GARCIA

críticad'art

Memòries d'un crític d'art

El crític d'art de la generació activa als anys cinquanta provenien del món del dret o de la poesia. Era el cas de Joan Perucho (jutge i novel·lista), Cèsario Rodríguez Aguilera (jutge), Joan Teixidor (poeta), Rafael Santos Torroella (també poeta) o José Corredor-Matheos (que va estudiar dret i ha estat reconegut com a poeta amb el Premi Nacional de Poesia de l'any 2005). Aquest darrer publica ara les seves memòries, *Corredor de fondo*, a Tusquets Editors.

La trajectòria d'aquesta generació té molt a veure amb la descripció de la cultura catalana de la postguerra, i les memòries dels seus protagonistes van i vénen de la literatura a la política, i de les iniciatives compartides als grans noms que han depassat el nostre marc català. Corredor-Matheos va participar en molts d'aquests fets que són història i sentir de la seva pròpia veu el qui i el com és tot un testimoni de primera mà.

Corredor-Matheos, encara ac-

tiu en la seva producció de llibres i conferències, va conèixer amb la generació poètica dels cinquanta i ha obtingut distincions com a poeta, però el seu territori més excel·lent és el que el vincula al món de l'art.

Va introduir-se en la crítica d'art de mans de Santos Torroella, i posteriorment va escriure cròniques a *La Revista*, molt especialment a *Destino* o a *Triunfo*. Vinculat a editorials i a projectes enciclopèdics, com l'Espasa o el Gran Larousse Català, ha publicat una quantitat extraordinària de monografies que no es limiten exclusivament a la pintura o l'escultura, sinó que s'han apropiat a la ceràmica popular, a les joguines o al disseny. Col·laborador i assessor de múltiples entitats catalanes, com el FAD o el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, va participar en algunes mostres que han deixat empremta en la nostra història, com *Miró Otro*, *ADLAN* o la dedicada a Rafael Alberti, totes a

la seu del Col·legi d'Arquitectes a Barcelona.

A les seves memòries, Corredor-Matheos repassa la Barcelona dels cinquanta, hi apareixen retratats tots els prohoms de la cultura catalana (Riba, Espriu, Miró, Dalí o Tàpies), però també molts artistes que ell ha defensat, no sempre vinculats a l'abstracció... Catalans com Brodat, o de l'entorn madrileny, com Antonio López García. Els seus vincles amb Madrid també fan que parli sovint de la diferència amb Barcelona i entre la literatura catalana i la castellana.

Ponderat en la seva crítica d'art, Corredor-Matheos va passant d'aquests inicis fins a l'actualitat tot establint comparatives amb les dècades que ha viscut activament.

Lògicament, parla d'alguns artistes lleidatans amb els quals ha mantingut una proximitat personal. El més protagonista és, sens dubte, Josep Guinovart, amb qui va sentir sempre una

amistat d'ençà dels anys que tots dos participaven a *La Revista*. Descriu els inicis de tots dos i com s'intercanviaven sensacions i voluntats futures. Parla de la recuperació de l'espiga com a tema referent en la seva obra posterior i l'impacte que li va significar retrobar una obra amb *collage* dels anys primers, per desencadenar tota una sèrie posterior. Explica també la possibilitat que Guinovart va tenir d'introduir-se per la porta gran en el mercat americà i com Antoni Tàpies va barrar-li el pas.

Un altre artista lleidatà que Corredor-Matheos va defensar és Leandre Cristòfol. Conjuntament amb Guillem Viladot, va dedicar-li una monografia que va vincular-los en l'amistat. Explica que conserva una llarga correspondència amb l'escultor i que vivia a Lleida conscient de la seva vàlua, i com quan algú volia comprar-li una obra responia amb excuses animant el comprador a fer-la ell mateix.

De Manuel Viola explica que vivia a Madrid, a la mateixa casa que Camilo José Cela i César González Ruano. Considera que no se li ha fet justícia, ja que era mereixedor de més atenció en el context del grup El Paso, i que la seva vitalitat provocava una confusió, quan era plena d'altura com a artista.

Es refereix també a Apelles Fenosa i a l'amistat que va mantenir amb ell i la seva esposa Nicole, i els estius que visitava el matrimoni a la seva casa del Vendrell.

Corredor-Matheos és el primer dels crítics de la seva generació que edita les seves memòries. Les aproximacions que fa a Miró, a Dalí, a Tàpies i a Rafael Alberti ens fan comprendre millor les circumstàncies i els fets de l'art i la cultura catalana de la darrera meitat del segle XX, un període viscut sota l'òptica de la crítica d'art d'un poeta prolífic i de referència obligada.